

**“Μια τοποθέτηση για τη συγκυρία που διανύουμε:
Δεκέμβριος 2020 – Δεκέμβριος 2021”**

---

*Αναρχική / Αντιεξουσιαστική συλλογικότητα
Σε τροχιά σύγκρουσης*

**“Μια τοποθέτηση για τη συγκυρία που διανύουμε:
Δεκέμβριος 2020 – Δεκέμβριος 2021”**

Η παρούσα έκδοση, **"Μια τοποθέτηση για τη συγκυρία που διανύουμε: Δεκέμβριος 2020 – Δεκέμβριος 2021"**, κυκλοφόρησε στην Αθήνα, το Φλεβάρη του 2022 και παρουσιάστηκε στην κατάληψη Κτήματος Πραποπούλου, στο Χαλάνδρι, στα πλαίσια διημέρου εκδηλώσεων από την *Αναρχική / Αντιεξουσιαστική συλλογικότητα Σε τροχιά σύγκρουσης*. Αντικατοπτρίζει τις αναζητήσεις, τους προβληματισμούς και τις συζητήσεις που έλαβαν χώρα στη διαδικασία μας το διάστημα των τελευταίων 2 ετών, αλλά και τις προσεγγίσεις, τα συμπεράσματα και τις θέσεις πάνω στα ζητήματα με τα οποία καταπιανόμαστε. Σκοπός της έντυπης αυτής έκδοσης είναι η επικοινωνία. Για το λόγο αυτό διανέμεται ελεύθερα, χωρίς αντίτιμο, χέρι με χέρι σε στέκια, καταλήψεις, εκδηλώσεις, στους δρόμους και τις γειτονιές, σε δράσεις και εκδηλώσεις.

Επιθυμούμε να δρούμε αντιιεραρχικά, μέσα από οριζόντιες, ισότιμες διαδικασίες, αυτοοργανωμένα, χωρίς ρόλους και ειδικούς, αδιαμεσολάβητα, μακριά από λογικές ανάθεσης, εξωθεσμικά, έξω από κόμματα ή άλλους θεσμικούς φορείς, φιλανθρωπικές εταιρίες, Μ.Κ.Ο. κ.λπ. Είμαστε ενάντια σε κάθε μορφή κυριαρχίας και εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο, ενάντια συνεπώς στην κυριαρχία του κράτους και κάθε εκμεταλλευτικής σχέσης που γεννά και αναπαράγει το κεφαλαίο, ενάντια επίσης σε κάθε μορφή εξουσίας που γεννά και αναπαράγει την καταπίεση, τον εθνικισμό, τον σεξισμό, την πατριαρχία, τη θρησκεία κ.ο.κ., ενάντια στη λεηλασία της φύσης.

Περιεχόμενα

Αντί προλόγου

4

Από την Τρομοκρατία στην Πανδημία

6

Από την 11^η Σεπτέμβρη στην 11^η Μάρτη:

Necessitas non habet legem

8

Η Υγεία στην υπηρεσία της εξουσίας

11

Οι διαδοχικές κρίσεις του καπιταλισμού και η διαρκής κατάσταση
έκτακτης ανάγκης, ως στρατηγική επιλογή της κυριαρχίας

14

Μέρες παράξενες, θαυμάσιες μέρες:

Εμβόλια, Πιστοποιητικά, Ψηφιοποίηση

16

Και τώρα, τι;

22

Παράρτημα

Δύο απαραίτητες διευκρινίσεις:

Ο κορονοϊός είναι ο ιός - Ο καπιταλισμός είναι η πανδημία!

25

Αντί προλόγου

Έχουν περάσει σχεδόν δύο χρόνια από τη στιγμή που ο κορονοϊός εισέβαλε στις ζωές μας, το Δεκέμβριο του 2019. Τον Ιανουάριο του 2020, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (Π.Ο.Υ.), κήρυξε τον κορονοϊό (Covid-19) ως «Έκτακτη Ανάγκη Δημόσιας Υγείας Διεθνούς Ενδιαφέροντος» (PHEIC), με βάση τις πιθανές επιπτώσεις που θα μπορούσε να έχει ο ιός εάν εξαπλώνονταν σε χώρες με ασθενέστερα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης. Αυτή η κήρυξη ήταν η 6^η, μετά από την πανδημία του Η1Ν1 το 2009. Το Μάρτιο του 2020 ο Π.Ο.Υ. κήρυξε τον κορονοϊό πανδημία. Έκτοτε, η «συζήτηση» (*κοινώς: Καθίστε κι ακούστε πως έχουν τα πράγματα!*) για τον «*αόρατο εχθρό*», τη μεταδοτικότητα και φονικότητα του, που μετριέται όπως τα πάντα στο θαυμαστό καπιταλιστικό κόσμο σε αριθμούς, έχει στοιχειώσει τις μέρες και τις νύχτες μας, ενώ ένα κλίμα φόβου εμπεδώνεται καθημερινά - σταθερά και συντονισμένα - μέσα από τα Μέσα Μαζικής Εξαπάτησης (*που λέγαμε κάποτε κι ακόμα λέμε!*), από τους κάθε λογής ειδικούς της γνώσης, της ενημέρωσης, της επιστήμης, της πολιτικής, κ.ο.κ.. Κρούσματα, διασωληνώσεις, θάνατοι...

- Και η ζωή;

- *Μείνετε σπίτι!*¹ *Μείνετε ασφαλείς, όσο εμείς θα εργαζόμαστε ώστε κανένας συμπολίτης μας... μπλα, μπλα ,μπλα...*

---

1. "Οι επιζήσαντες της καταστροφής στο πλανητικό εργαστήριο της αποξένωσης, οφείλουν να απελευθερωθούν από όλους τους ειδικούς στη χειραγώγηση των συνειδήσεων, με την υιοθέτηση μιας απολύτως αναγκαίας υγιεινής. Στο όνομα της ξαναβρεθείσας ανθρωπότητας, χωρίς ιδιαίτερο μίσος αλλά με σαφώς σταθερή αποφασιστικότητα, πρέπει να μεταχειριστούμε αυτούς τους «μολυσματικούς συντελεστές» λαμβάνοντας τις προφυλάξεις που απαιτεί ο χειρότερος από τους θανατηφόρους ιούς, η πιο ραδιενεργή σκωρία. Μισθοφόροι επιστήμονες και μισθωμένοι παραπληροφορητές, συγκροτούν τις ειδικές δυνάμεις της ιδεολογικής αφομοίωσης, τα διαφημιστικά κομάντο του στρατού του οικονομικίστικου ολοκληρωτισμού." Sergio Ghirardi, Για την διαρκώς αναγγελλόμενη καταστροφή του κόσμου, 2007.

Έτσι, δεν έμειναν μόνο στα λόγια². Χρειάστηκαν και πράξεις για να «διασφαλιστεί η δημόσια υγεία», αφού: *"Όπου δεν πίπτει φόβος, πίπτει ράβδος!"*, παραφράζοντας το γνωστό ρητό. Μια σειρά από μέτρα λοιπόν, ήρθαν να συμπληρώσουν τις νουθεσίες και τις προτροπές για «ατομική ευθύνη», «κοινωνική αποστασιοποίηση», «τήρηση μέτρων ατομικής υγιεινής» κ.α.. *"Το 'να χέρι νίβει τ' άλλο και τα δυο το πρόσωπο!"*. Στο διάστημα των δύο αυτών ετών εφαρμόστηκαν άλλοτε διαδοχικά και άλλοτε παράλληλα, μέτρα όπως: απαγόρευση κυκλοφορίας, απαγόρευση συναθροίσεων, έλεγχος / περιορισμός μετακινήσεων, ιχνηλάτιση επαφών, αναστολή εργασίας και εκ περιτροπής εργασία, τηλεργασία, τηλεεκπαίδευση, lock down, υποχρεωτική χρήση μάσκας, υποχρεωτικά self / rapid και pcr tests, μαζικός εμβολιασμός, πιστοποιητικά νόσησης, υγειονομικά διαβατήρια (green pass, covid-free wallet³) κ.α..

Είναι άραγε όλα αυτά «δύσκολες αποφάσεις» υπό την πίεση μιας πανδημίας ή αλλαγή παραδείγματος - απαρχές μιας νέας τρομοεκστρατείας για το πέρασμα στην εποχή ενός νέου ολοκληρωτισμού;

---

2. Αποδείχτηκαν και εργατικοί και παραγωγικοί. Σε αναντιστοιχία με τα γενικότερα πιο σκληρά μέτρα του φθινοπώρου του 2020, η ελληνική κυβέρνηση επέλεξε να μη διακόψει τη λειτουργία του κοινοβουλίου, όπως έκανε την άνοιξη του 2020, κάτι που δείχνει μια πρόθεση κανονικοποίησης της κατάστασης έκτακτης ανάγκης.

3. 2 σε 1: πιστοποιητικό ταυτοπροσωπίας (αστυνομική ταυτότητα) και πιστοποιητικό εμβολιασμού, νόσησης ή διαγνωστικού ελέγχου σε ένα app. Ευγενική πρωτοβουλία του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Προστασίας του Πολίτη.

Από την Τρομοκρατία στην Πανδημία

*"Είμαστε σε πόλεμο με έναν εχθρό
που είναι αόρατος αλλά όχι ανίκητος..."¹*

Είκοσι χρόνια πριν, το μακρινό Σεπτέμβρη του 2001, η (τρομοκρατική) επίθεση στους Δίδυμους Πύργους (Παγκόσμιο Κέντρο Εμπορίου) στη Νέα Υόρκη και το Πεντάγωνο σηματοδότησε την απαρχή μιας νέας εποχής. Από την 11^η/09/2001 και μετά, το δόγμα της ασφάλειας και γενικότερα, η εδραίωση ενός καθεστώτος εξαιρέσεως με άξονα περιστροφής την τρομοκρατία ήταν η «*Ιερή αγελάδα*»².

Στην πράξη, αυτό σήμανε την αναβάθμιση τόσο της νομοθετικής εξουσίας³, όσο και της εκτελεστικής και των μηχανισμών καταστολής με κλείσιμο συνόρων, «προληπτικούς πολέμους» στο εξωτερικό (Αφγανιστάν, Ιράκ) και «προληπτική καταστολή υπόπτων» στο εσωτερικό (ηλεκτρονική παρακολούθηση, ιχνηλάτιση επαφών, κρατήσεις, φυλακίσεις, Γκουαντάναμο). Έτσι, η καινοτομία περί «προληπτικών πολέμων» οπουδήποτε απειλούνταν η (αμερικάνικη) ασφάλεια, αποτέλεσε το απαραίτητο συμπλήρωμα της πολεμικής γλώσσας που χαρακτήρισε την προηγούμενη 20ετία.

---

1. Κ. Μητσοτάκης, απόσπασμα από το δεύτερο διάγγελμα της 17^{ης} Μάρτιου 2020.

2. "Υπάρχει άλλη μια σημαντική σύνδεση μεταξύ της σημερινής μας κατάστασης και του Ψυχρού Πολέμου. Η τρομοκρατία έχει αντικαταστήσει τον κομμουνισμό ως αιτιολογία για τη στρατιωτικοποίηση της χώρας, για τις στρατιωτικές περιπέτειες στο εξωτερικό και για την καταστολή των πολιτικών ελευθεριών στο εσωτερικό. Εξυπηρετεί τον ίδιο σκοπό, να δημιουργήσει υστερία." Howard Zinn, Τρομοκρατία και Πόλεμος, 2002.

3. "Η ψήφιση του Patriot Act στις 26/10/2001, ήταν η αναγκαία προϋπόθεση για να «αποδώσουν οι μεταρρυθμίσεις». Δεν επρόκειτο για ένα ακόμη αντιτρομοκρατικό νόμο. Μέσα από τα άρθρα αυτού του πολύ-νόμου (με την έννοια ότι ρύθμιζε μια σειρά από ζητήματα) οι υπηρεσίες ασφαλείας αποκτούσαν πρωτόγνωρες εξουσίες [...]. Τελευταίος μετασχηματισμός: Ένα νέο υπερυπουργείο δημιουργήθηκε, το υπουργείο Εσωτερικής Ασφάλειας (Department of Homeland Security) για να στεγάσει μία σειρά από υπηρεσίες ασφαλείας όπως την Υπηρεσία Ιθαγένειας, μετανάστευσης και ασύλου, την Συνοριοφυλακή, την Υπηρεσία ασφαλείας μεταφορών (υπεύθυνη για ελέγχους σε αεροδρόμια, λιμάνια και τρένα), την Ακτοφυλακή κ.α.." Barricada Antifa, Κατάσταση Εξαιρέσεως, 2014.

Με την εμφάνιση του κορονοϊού, το δόγμα της εσωτερικής – εθνικής - ασφάλειας, βρήκε αφορμή για να εμπλουτιστεί και εξελιχθεί περαιτέρω. Αν κάποτε στόχος της δύσης ήταν να ανταπεξέλθει στις νέες απειλές που είχαν «εξωτικά» ονόματα και «ζούσαν σε σπηλιές», τώρα η αφήγηση έχει (μετ)εξελιχθεί και το επιχειρησιακό πεδίο επέμβασης έχει αλλάξει. Ο εχθρός είναι «αόρατος»⁴ και άρα απροσδιόριστος. Είναι εντός των συνόρων και μέσα μας⁵. Τελικά, ο εχθρός είμαστε εμείς! Είναι ο καθένας και η καθεμία από εμάς, που βαπτίζεται «προληπτικά», εν δυνάμει φορέας ενός φονικού ιού και κατ' επέκταση, εν δυνάμει εχθρός της κοινωνίας. Αν κάποτε τα γεωγραφικά σύνορα της «*Ευρώπης Φρούριο*» ήταν η συμβολική - αλλά και πραγματική - γραμμή άμυνας που χάραζε ένα όριο, ανάμεσα στους εντός και στους εκτός των τειχών προσδιορίζοντας έτσι, μεταξύ άλλων, και τον εχθρό σε «*εξωτερικό*» αλλά και «*εσωτερικό*», τώρα τα όρια έχουν στενέψει τόσο που μετά βίας μας χωράνε: η γραμμή άμυνας και συγχρόνως το επιχειρησιακό πεδίο⁶ στον πόλεμο κατά του «*αόρατου*» εχθρού, είναι πλέον το ίδιο μας το σώμα⁷. «*Εξωτερικός*» και «*εσωτερικός*» εχθρός μαζί, να μια ωραία ολοκλήρωση! Είναι τελικά το περιβάλλον μέσα στο οποίο ζούμε, που παρομοιάζεται επισήμως με «*εμπόλεμη ζώνη*» και αναδεικνύεται σε επιχειρησιακό πεδίο διαχείρισης και εφαρμογής «*στρατιωτικών*» μέτρων.

---

4. Ο όρος «*αόρατος εχθρός*», στην πραγματικότητα, δεν χρησιμοποιείται για πρώτη φορά. Ανατρέχοντας σε κείμενα της περιόδου που ακολούθησε την 11^η/9/2001, διαπιστώνουμε ότι ο «*Πόλεμος ενάντια στην Τρομοκρατία*» είχε τον δικό του «*αόρατο εχθρό*».

5. «*Οι έννοιες του αόρατου εχθρού και της ασύμμετρης σύγκρουσης υποδεικνύουν έναν πόλεμο διαφορετικό από αυτόν που διεξάγεται ανάμεσα σε δύο τακτικούς στρατούς. Δεν πρόκειται για μια κατά μέτωπο σύγκρουση: πρόκειται για έναν πόλεμο χρονοβόρο που διεξάγεται βαθιά μέσα στο ανθρώπινο πεδίο. Όπως το περιγράφει ο G. Agamben: «δεν εκπλήσσει ότι με τον ιό γίνεται λόγος για πόλεμο. Τα προβλεπόμενα μέτρα έκτακτης ανάγκης μας υποχρεώνουν εκ των πραγμάτων να ζούμε σε συνθήκες απαγόρευσης της κυκλοφορίας. Αλλά ένας πόλεμος με έναν αόρατο εχθρό που μπορεί να φωλιάζει σε κάθε άνθρωπο είναι ο πιο παράλογος από όλους τους πολέμους. Είναι στην πραγματικότητα ένας εμφύλιος πόλεμος. Ο εχθρός δεν είναι έξω, είναι μέσα μας».*» Χρήστος Φιλιππίδης, «*Είμαστε σε πόλεμο με έναν αόρατο εχθρό*» | Πανδημία, βιοπολιτική και αντιεξέγερση, 2020.

6. «*Όταν ακούμε, λοιπόν, από τα επίσημα πολιτικά στόματα ότι «βρισκόμαστε σε πόλεμο με έναν αόρατο εχθρό» θα πρέπει να είμαστε σίγουροι πως για να νικήσουν αυτόν τον εχθρό θα πρέπει να μετατρέψουν έναν ολόκληρο πληθυσμό σε πεδίο επιχειρήσεων. Θα πρέπει να επέμβουν, με άλλα λόγια, σε κάθε σπιθαμή κοινωνικού εδάφους για να το αναδιαμορφώσουν, όπως ακριβώς το επιτάσσουν οι αρχές της αντιεξέγερσης.*» ο.π..

7. «*Το σώμα είναι εδώ και θα παραμείνει. [...] Η σύγχρονη τεχνολογική επανάσταση προορίζεται να διατηρήσει το σώμα, αλλά αναδιαμορφώνοντας το έτσι ώστε να προσαρμόζεται στην εντεινόμενη ακαμψία των παν-καπιταλιστικών επιταγών και στο παθολογικό κοινωνικό περιβάλλον.*» Critical Art Ensemble, Η μηχανή της σάρκας, 2006.

Από την 11^η Σεπτέμβρη στην 11^η Μάρτη: Necessitas non habet legem

*“Η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας
αναλαμβάνει στο εξής το συντονισμό Κυβέρνησης,
Αυτοδιοίκησης, Ενόπλων Δυνάμεων και Σωμάτων Ασφαλείας.”¹*

Όπως λέει ένα λατινικό απόφθεγμα: *“Η ανάγκη νόμους δεν γνωρίζει”*. Έτσι, σαν έτοιμα από καιρό, τα κράτη το ένα μετά το άλλο έκλεισαν τα σύνορα τους και πήραν μια σειρά πρωτοφανών μέτρων, υιοθετώντας μια ρητορική πολέμου. Σε πρώτο χρόνο επιβλήθηκε απαγόρευση κυκλοφορίας, απαιτήθηκε κοινωνική αποστασιοποίηση, αναστάλθηκαν ελευθερίες, ενεργοποιήθηκαν αντιτρομοκρατικές νομοθεσίες, ποινικοποιήθηκαν οι συναθροίσεις με πρόστιμα, συλλήψεις, ξυλοδαρμούς κ.α.. Σε δεύτερο χρόνο, απαιτήθηκε μαζικός εμβολιασμός, επιβλήθηκαν περιορισμοί σε όσους επέλεξαν να μην εμβολιαστούν και «ζωή σε δόσεις» ελευθερίας² σε όσους έκαναν το εμβόλιο, για τους άνω των 60 ετών, που δεν εμβολιάστηκαν, επιβλήθηκαν πρόστιμα, ποινικοποιήθηκε η αντιπληροφόρηση και η δημόσια κριτική στον κυρίαρχο ιατρικό, και όχι μόνο, λόγο³.

Αυτή η ολότελα πολεμική πραγματικότητα, δεν θα μπορούσε να πετύχει, αν δεν είχε το κατάλληλο θεσμικό υπόβαθρο. Η αναβάθμιση

---

1. Κ. Μητσotάκης, απόσπασμα από το πρώτο διάγγελμα της 11^{ης} Μάρτιου 2020.

2. Η «*Επιχείρηση Ελευθερία*», όπως εύγλωττα ονομάστηκε η «*Εθνική Εκστρατεία Εμβολιασμού: Εθνικό επιχειρησιακό σχέδιο εμβολιασμών κατά του Covid-19*», έδωσε πίσω με τη μορφή προνομίων μέρος των ελευθεριών που στερήθηκαν τον προηγούμενο διάστημα με την προϋπόθεση της πλήρους εμβολιαστικής κάλυψης που στην παρούσα φάση περιλαμβάνει και την 3^η (λεγόμενη και υπενθυμιστική) δόση, που απαιτείται πριν την παρέλευση του 7μήνου.

3. Στις 4/8/2020, ο τότε Υπουργός Προστασίας του Πολίτη, Μιχάλης Χρυσοχοϊδης, έδωσε εντολή στην Διεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος να αποστείλει στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών υλικό αναρτήσεων στο διαδίκτυο προς ενημέρωση και ποινική αξιολόγηση, προκειμένου να διερευνηθεί αν έχουν τελεστεί αξιόποινες πράξεις όπως η «διασπορά ψευδών ειδήσεων» και η «διέγερση σε ανυπακοή».

Από την 11^η Σεπτέμβρη στην 11^η Μάρτη:
Necessitas non habet legem

των αρμοδιοτήτων και των καθηκόντων της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας και του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, αποτέλεσαν τους θεσμικούς εκείνους μετασχηματισμούς που, σαν έτοιμοι κι αυτοί από καιρό, δρομολογήθηκαν μέσα σε ελάχιστες μέρες και έτσι, τα εν λόγω υπουργεία απέκτησαν στη βάση της πρόληψης και της ασφάλειας πρωτόγνωρες εξουσίες, που έκαναν σκόνη κάθε έννοια «δικαιωμάτων».

Εδώ έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον να δούμε πώς η συμπύκνωση του ιστορικού χρόνου έφερε στα χέρια όσων ασκούν και χαράζουν τις πολιτικές διακυβέρνησης τέτοια εξουσία, απαλλαγμένη μάλιστα από κάθε έλεγχο, που ούτε οι ίδιοι δεν ονειρεύονταν. Επιπλέον, η συγκατάθεση μεγάλων κομματιών της κοινωνίας⁴, για να μην ανοίξουμε εδώ το κεφάλαιο των κομμάτων και οργανώσεων αλλά και ομάδων του ριζοσπαστικού χώρου, μοιάζει με μια «άνευ όρων παράδοση», για να χρησιμοποιήσουμε κι εμείς με τη σειρά μας έναν όρο δανεισμένο από την πολεμική ορολογία.

Εξίσου σημαντική ήταν η αποστολή των κάθε λογής φερέφωνων και φυσικά των Μ.Μ.Ε.. Ως ελάχιστη ανταπόδοση για το γεγονός πως έλαβαν κρατικές επιχορηγήσεις - ύψους 20 εκατομμυρίων ευρώ, για την καμπάνια «*Μένουμε Σπίτι*» - τα Μ.Μ.Ε. συνέβαλαν αποφασιστικά στην ευρεία διάχυση της αίσθησης του τρόμου και του πανικού, στην εμπέδωση της «αυθεντίας» των ειδικών και στην εργαλειοποίηση του φόβου του θανάτου, προετοιμάζοντας επί της ουσίας το πεδίο επέμβασης, δηλαδή το κοινωνικό σώμα.

Πιο σημαντική όμως, αποδείχθηκε η εύρεση της κατάλληλης ιδεολογικής νομιμοποίησης. Η λέξη κλειδί εδώ είναι η «Υγεία» του πληθυσμού. Μέσω της επίκλησης της, κάθε ενέργεια, κάθε μέτρο που εισήχθη από τους πλέον αρμόδιους για να μιλήσουν για αυτήν, ήταν δικαιο-

---

4. Το Μάιο του 2020, γράφαμε: "Η ανάδειξη/κατασκευή ενός εχθρού, αποτέλεσε βασικό στοιχείο συγκρότησης του Κράτους και πρόσδεσης των ανθρώπων σε αυτή την μορφή (αντί)κοινωνικής οργάνωσης ικανοποιώντας υποτίθεται το αίτημα για «ασφάλεια». Κατά τον ίδιο τρόπο, η κατάδειξη ενός νέου (κάθε φορά) εχθρού (πραγματικού ή μη) αποτελεί διαχρονικά τον πλέον προσφιλή τρόπο διάμεσο του οποίου η κυριαρχία αποσπά/εξασφαλίζει την κοινωνική συναίνεση, επιτυγχάνει την εθνική ενότητα, ανανεώνει το κοινωνικό συμβόλαιο και μαζί με αυτό την πρόσδεση των υπηκόων - πολιτών στο άρμα του κράτους, διαιωνίζοντας την εξουσία της, προσπερνώντας - μυστικοποιώντας και παράλληλα εδραιώνοντας τις υφιστάμενες σχέσεις εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο, τα ζώα, τη φύση. Ο εχθρός μπορεί να είναι «Εσωτερικός», «Εξωτερικός» ακόμα και «Αόρατος»! «Ασύμμετρη απειλή», «Υγειονομική βόμβα», «Τρομοκρατίας» κλπ." Σε τροχιά αντιπληροφόρησης, Έντυπο δρόμου, τεύχος 2.

λογημένο. Μόνο που αυτή τη φορά, και ενώ «βρισκόμαστε σε πόλεμο», οι αρμόδιοι δεν είναι στρατιωτικοί, αλλά ούτε και οικονομολόγοι κεντρικών οργανισμών (Δ.Ν.Τ., Π.Τ., Ε.Κ.Τ., Π.Ο.Ε., Ε.Ε. κλπ.) όπως έδειξαν οι προηγούμενες δεκαετίες. Είναι οι τεχνοκράτες των ανώτατων υγειονομικών αρχών (Π.Ο.Υ., F.D.A. κλπ.), οι front men της ιατρικής και της επιστήμης που κάθισαν στο ίδιο τραπέζι με κυβερνητικούς και μη αξιωματούχους.

Τέλος, δεν θα πρέπει να αφήσουμε στην αφάνεια όσους αξιοποιήσαν και επωφελήθηκαν από τη λεγόμενη «υγειονομική κρίση», δηλαδή συγκεκριμένες μερίδες του κεφαλαίου (Νέες Τεχνολογίες⁵, Φαρμακευτικές εταιρίες, Ηλεκτρονικό εμπόριο, Μεταφορές κ.α.), που κερδίζουν όχι μόνο στον ταξικό αλλά και στον ενδοκαπιταλιστικό ανταγωνισμό⁶.

---

5. Οι νέες τεχνολογίες είναι εκπαιδευτικές τεχνολογίες, τεχνολογίες των πληροφοριών, η νανοτεχνολογία, η βιοτεχνολογία, οι γνωστικές επιστήμες (που ασχολούνται με τη μελέτη του νου και των διαδικασιών του), η ψυχοτεχνολογία, η ρομποτική και η τεχνητή νοημοσύνη.

6. "Η νέα "οικονομική κρίση", έχει τους δικούς της νικητές και ηττημένους μέσα στον ενδοκαπιταλιστικό ανταγωνισμό. Το κλείσιμο της βιομηχανίας του ελεύθερου χρόνου, το πάγωμα της τουριστικής και πολιτιστικής βιομηχανίας, το κλείδωμα του κλάδου του επισιτισμού, το λουκέτο εκατοντάδων μικρομεσαίων καταστημάτων και τα επιδόματα στη νέα στρατιά ανέργων που θα προκύψει από την υποχρεωτική εφαρμογή των νέων τεχνολογιών της πληροφορικής, αποτελούν τα απαραίτητα συστατικά στοιχεία για την εφαρμογή της πολιτικής του βασικού εγγυημένου εισοδήματος. Την απαραίτητη δηλαδή μαγιά για να συντελεστεί το νέο πλιάτσικο από τους ανθρώπους του κεφαλαίου και των εταιριών, με την υποτίμηση της εργασίας, την επιβολή νέων νόμων ενάντια στους εργαζόμενους και εν τέλει την υποτίμηση της καθημερινής ζωής των ανθρώπων." Χωρίς κανόνα 01, Υγειονομική απειλή ή Πραξικόπημα;, 12/2020.

Η Υγεία στην υπηρεσία της εξουσίας

"Μιλώντας πάντοτε τη γλώσσα της αλήθειας και με σταθερό οδηγό τις συμβουλές των ειδικών..."¹

Η υγεία είναι αναμφισβήτητα ένα θεμελιώδες αγαθό της ζωής και της ανθρώπινης ύπαρξης, ενώ ο φόβος του θανάτου είναι ένας από τους πιο βαθείς (και επίκαιρους) ανθρώπινους φόβους, ικανός να χαράξει κοινωνικά και πολιτισμικά πρότυπα, να αντλήσει κεφάλαια και να δημιουργήσει σχέσεις εξουσίας. Υπό αυτό το πρίσμα, η υγεία και τα ζητήματα που άπτονται αυτής, συνιστούν ένα ιστορικό προϊόν του εκάστοτε κοινωνικού, οικονομικού, πολιτικού και επιστημονικού πλέγματος εξουσιών, ένα πεδίο κοινωνικών και ταξικών ανταγωνισμών, ένα πεδίο αγώνα. Η υπόθεση της υγείας, σε ένα κόσμο καπιταλιστικής βαρβαρότητας, δεν μπορεί να ιδωθεί αποκομμένη από το πλέγμα των εξουσιών που αναφέρθηκε παραπάνω και άρα να εξαντλείται στη δική της αξιακή σφαίρα και να θεωρείται ανεξάρτητη και ουδέτερη. Πόσο μάλλον, όταν η ιατρική συστηματοποιείται και μετατρέπεται σε επιστήμη και το πεδίο έρευνας της συνδιαλέγεται με τη βιομηχανία των φαρμάκων και του πολέμου.²

Έχει σημασία επίσης, να σταθούμε στην αναγνώριση που χαίρει η ιατρική επιστήμη και στον ρόλο των «ειδικών». Εκκινώντας από την παραδοχή, ότι η πρόοδος και η εξέλιξη είναι βασικοί πυλώνες συγκρότησης των δυτικών κοινωνιών, μια σειρά από ζητήματα, συμπεριλαμβαν-

---

1. Κ. Μητσοτάκης, απόσπασμα από το δεύτερο διάγγελμα της 17^{ης} Μάρτιου 2020.

2. Πέραν των κλασικών μορφών πολέμου, οι «προληπτικοί πόλεμοι» εισήγαγαν νέες μορφές πολέμου: "Η άποψη της Critical Art Ensemble, είναι απλή. Πιστεύουμε ότι η «ετοιμότητα» για το βιολογικό πόλεμο είναι ένας ευφημισμός για την ανάπτυξη τεχνολογίας βιολογικού πολέμου και τη στρατιωτικοποίηση της δημόσιας σφαίρας. Η ετοιμότητα, όπως έχουν τα πράγματα σήμερα, είναι μια τρέλα που συνεχίζεται γιατί φέρνει ψήφους στους πολιτικούς, κοινό στα media, κέρδη στις επιχειρήσεις και χρηματοδοτήσεις για παραγωγή στρατιωτικοποιημένης γνώσης. Αν υπάρχει κάποια αληθινή απειλή για τα σώματα και την υγεία μας, δεν προέρχεται από μικρόβια που γίνονται όπλα, αλλά από τους θεσμούς που εκμεταλλεύονται αυτόν τον εξοπλισμό." Critical Art Ensemble, Η προέλαση της πανούκλας, 2006.

νομένης της υγείας, μετατράπηκαν σε αντικείμενα συστηματικής μελέτης καθιερώνοντας την επιστήμη ως την επικρατέστερη «γραμμή παραγωγής» γνώσης και εφαρμογής της³. Προφανώς, η επικράτηση της «μίας και μοναδικής αλήθειας», η οποία αρθρώνεται από ειδικούς, σηματοδότησε τον αποκλεισμό των μαζών από «τη γραμμή παραγωγής», καθιστώντας τον κάθε ένα από εμάς σε δέκτη / επενδυτή / καταναλωτή επιστημονικών πορισμάτων και εφαρμογών. Το γεγονός πως η γνώση έχει καταστεί απρόσιτη και ο επιστημονικός κανόνας θέσφατο, έθεσε και άλλη μία σημαντική παράμετρο στην εξίσωση: το χαρακτηρισμό οποιαδήποτε θέσης που παρεκκλίνει από το status quo ως «ανορθολογική», «αντικοινωνική» και άρα επικίνδυνη⁴. Με άλλα λόγια, μόνο η επιστήμη έχει το δικαίωμα να αμφισβητήσει τον εαυτό της και σε αυτή την παράσταση, εμείς είμαστε απλώς θεατές. Ας επιστρέψουμε όμως στη συνάρθρωση των εξουσιών. Η μεταξύ τους διαπλοκή λίγο αφορά την υγεία καθ' εαυτή. Περισσότερο, θα λέγαμε, χαρακτηρίζει το πλαίσιο, στο οποίο υπόκειται αλλά και διαμορφώνει με τη σειρά της η επιστήμη της ιατρικής, υπαγορεύοντας συγκεκριμένους τρόπους ζωής και συγκροτώντας «υγειονομικές» συνειδήσεις που πρόκειται να επενδύσουν σε αυτούς.

Η εδραίωση λοιπόν της ιατρικής επιστήμης σε προνομιακό εισηγητή των ζητημάτων που άπτονται της αρρώστιας και της σχέσης του ανθρώπου με το σώμα, θα πρέπει το λιγότερο να μας προβληματίζει και να μην υιοθετούμε άκριτα όλα όσα μας προσφέρουν⁵. Κι αν θεωρούμε

---

3. "Ανυπέβλητος κριτικός των σύγχρονων θεσμών και των συνοδευτικών τους ιδεολογιών, της εκπαίδευσης, της ιατρικής, της τεχνολογίας, έδειξε [σημ. ο Ivan Illich] σε όλο το μήκος του έργου του πώς οι θεσμοί που γέννησε ο νεωτερικός ευρωπαϊκός πολιτισμός διαγράφουν μια μοιραία καμπύλη, υπηρετώντας μέχρι ένα σημείο ανάπτυξης τους, τους σκοπούς χάριν των οποίων σχεδιάστηκαν, αλλά από το κρίσιμο αυτό σημείο και πέρα γίνονται ευθείες αντιπαραγωγικοί – τα σχολεία παράγουν αμάθεια, η ιατρική παράγει αρρώστια, η επικοινωνία παράγει απομόνωση, οι συγκοινωνίες καθυστέρηση κ.ο.κ." Φώτης Τερζάκης, David Caley, Ερωτήματα για την τρέχουσα Πανδημία υπό τη θεώρηση του Ιβάν Ίλλιτς / Πανδημικές Αποκαλύψεις, 2020.

4. "Η ιδεολογία του τεχνοεπιστημονισμού και ο μύθος της ουδετερότητας των «επιστημών της ζωής», μαζί με την παραγωγή των προϊόντων της τεχνοεπιστήμης, διαδίδονται με ταχύτητα κι εγκαθιδρύουν μια δεύτερη φύση. Οι εναλλακτικές προτάσεις προς τον επιστημονισμό είναι συχνά ένας αφελής νοσταλγικός πριμιτιβισμός, καθώς και πολυάριθμες νέες θρησκείες με τα παρακλάδια τους, ιδεολογίες παλιών εποχών περί «νέας εποχής» ή πρακτικές ιδιώτευσης στη λήθη, φαίνεται πως όλα αυτά κάνουν τον επιστημονισμό ακόμη πειστικότερο." Περί κενών δαιμονίων, Ομάδα αυτομόρφωσης ενάντια στη βιοτεχνολογία της κυριαρχίας, 2008.

5. Ακολουθεί απόσπασμα από κείμενο της Andrea Doria των Os Cangaceiros που αφού υπέστη χειρουργεία, χημιοθεραπεία και ακτίνες για κάποιο καιρό, έχασε κάθε ελπίδα ότι θα θεραπευόταν. Όταν της πρότειναν να γίνει πειραματόζωο για ένα νέο φάρμακο, αρνήθηκε και αποφάσισε να αποχωρήσει από τον ιατρικό κόσμο και να πεθάνει με τους δικούς της όρους, αρνούμενη ένα σύστημα που κλέβει τις ζωές αλλά και τους θανάτους:

"Οι λέξεις επιφορτίζονται με το καθήκον να δηλώνουν ακριβώς το αντίθετό τους: Ηθική! Έτσι, κάθε πειραματισμός στο εξής θα είναι μαζικός αλλά ελεγχόμενος, άγριος αλλά νόμιμος. Το κρά-

ότι δεν έχουμε το «κριτήριο», να το βρούμε! Ανοίγοντας δρόμους προχωρώντας, αποφεύγοντας τα αδιέξοδα, παραμερίζοντας τα εμπόδια, αρνούμενες να χτυπάμε, ξανά και ξανά, τις κλειστές πόρτες - που δεν επιλέξαμε πάντα εμείς να κλείσουμε, γιατί στον κόσμο που ονειρευτήκαμε και ονειρευόμαστε: *"Δε θα υπάρχουνε πόρτες κλειστές με γυρμένους απέξω..."*⁶. Και για να προλάβουμε δήθεν καλοπροαίρετες κριτικές περί αναχρονιστικών αντιλήψεων, ας υπενθυμίσουμε ότι το επίδικο εδώ δεν είναι η απόρριψη της ιατρικής επιστήμης, έρευνας και εφαρμογής, ούτε η διάκριση της ανάμεσα σε «καλή» ή «κακή» αλλά, η ανάδειξη της σχέσης εξάρτησης και της σημασίας που διαχρονικά αυτή διαδραματίζει στην οργάνωση και αναπαραγωγή της ζωής. Κοντολογίς, δεν αμφισβητούμε τη γνώση. Αμφισβητούμε όμως την πρόθεση, όπως αμφισβητούμε, όπου τις εντοπίζουμε, όλες εκείνες τις «αγνές» προθέσεις που στρώνουν τον δρόμο προς την κόλαση.

τος κάνει νόμο την ταυτολογία ανάμεσα στον άρρωστο πολίτη ενός κόσμου και σ' έναν κόσμο που δεν αντιλαμβάνεται, μέσα στην αρρώστια που παράγει, παρά μια βιομηχανική πρόκληση που υπόσχεται ένα μέλλον χωρίς τέλος. Μακροπρόθεσμα, οι ερευνητικές μεθόδους που κρίνονται κατάλληλες αποδεικνύονται το ίδιο φονικές με την αρρώστια. Έτσι η πυρηνική ενέργεια παράγει όγκους, που στη συνέχεια καταστρέφονται από την πυρηνική ενέργεια, η οποία θα δημιουργήσει κι άλλους όγκους, και πάει λέγοντας.

Η Ιατρική, η επιστήμη γενικά, δεν έχει πια κανένα όραμα για το γίνεσθαι του ανθρώπου και του κόσμου, δεν ενδιαφέρεται παρά μόνο για ό,τι μπορεί χάρη στην «τεχνική» να μπαλώσει άμεσα. Ξεκινώντας απ' αυτό το σημείο, οποιαδήποτε χειραγώγηση είναι δυνατή και υποστηρίζεται εκ των προτέρων. Η εξουσία του Κράτους, μετά την καταστροφή μας, αναλαμβάνει να μιλήσει στο όνομα της «αποκατάστασης» μας.

Τέτοια εξουσία στη ζωή μας, στο θάνατο μας, στα γονίδια μας, στις ορμόνες μας, στο φύλο μας, στις άμυνες μας, σε τέτοιο σημείο δεν έχει ξανά υπάρξει!"

Andrea Doria, Πού θα πήγαινα με τόσα κομμάτια του εαυτού μου; 30/11/1990, Η εξαιρετική περίπτωση μιας συνηθισμένης ιστορίας, 2006.

6. *Θα 'ρθει καιρός που θ' αλλάξουν τα πράγματα*, Κατερίνα Γώγου, Ιδιώνυμο, 1980.

Οι διαδοχικές κρίσεις του καπιταλισμού και η διαρκής κατάσταση έκτακτης ανάγκης ως στρατηγική επιλογή της κυριαρχίας

Μια πολύ σημαντική παράμετρος, που θα πρέπει να συμπεριλάβουμε στην εξίσωση αυτή, είναι οι αλληπάλληλες κρίσεις του καπιταλιστικού οικοδομήματος, που διαδέχονται η μία την άλλη. Η λεγόμενη «υγειονομική» κρίση μπορεί να ιδωθεί ως μέρος μιας ευρύτερης συστημικής κρίσης ή αλλιώς μιας σειράς κρίσεων (οικονομικής, πολιτικής, περιβαλλοντικής κ.α.), σύμφυτων με την εκμεταλλευτική φύση του καπιταλισμού.

Δεν είναι καινούργια άλλωστε η θέση, πως ένα πολύ μεγάλο μέρος των «προβλημάτων, που έρχεται να λύσει» ο καπιταλισμός, αφορούν σε ζητήματα, που ο ίδιος έχει θέσει ως «προβλήματα» ή ακόμα σε προβλήματα, που ο ίδιος έχει δημιουργήσει.

Ωστόσο, "το διακύβευμα πλέον δεν είναι τόσο η αντιμετώπιση κάποιας κρίσης, αλλά η διαχείριση των κρίσεων (σε ορισμένες περιπτώσεις και η πρόκληση τους), τις οποίες το σύστημα έχει ανάγκη για να επιχειρεί να επανεπιβεβαιώνει τη διαμεσολάβηση / επιβολή του. Καταστατικό κομμάτι αυτής της διαχείρισης είναι η ανάδειξη «έκρυθμων» συνθηκών και απανταχού παρόντων «κινδύνων» από καθημερινά «πολεμικά ανακοινωθέντα» δημοσιογράφων, κυβερνητικών, στελεχών, κρατικών αξιωματούχων, επιστημόνων και κάθε είδους ειδικών. Είναι η ισχυροποίηση της ανάθεσης με συγκεντροποίηση των αποφάσεων σε «στρατηγούς» αποτελεσματικούς στη μάχη, σε «καπετάνιους» ικανούς να μας βγάζουν από τις φουρτούνες, σε «πilotους», που ξέρουν να πλοηγούν το σκάφος. Είναι η διακυβέρνηση με διατάγματα κι η ανάδειξη της εκτελεστικής εξουσίας σε κυρίαρχο πυλώνα άσκησης κρατικής πολιτικής, με παράλληλη υποστολή του καταστατικού αστικοδημοκρατικού μύθου περί διάκρισης των εξουσιών (νομοθετική, εκτελεστική, δικαστι-

Οι διαδοχικές κρίσεις του καπιταλισμού και η διαρκής κατάσταση έκτακτης ανάγκης ως στρατηγική επιλογή της κυριαρχίας

κή). Είναι η ποιοτική και ποσοτική αναβάθμιση της καταστολής, η διάχυση του φόβου, οι κάθε είδους περιφράξεις, η διαστολή του ορισμού του εγκλήματος, η περιθωριοποίηση και ποινική αντιμετώπιση μεγάλων κοινωνικών κομματιών, το μόνιμο «καθεστώς εξαίρεσης» των μεταναστ(ρι)ών, η καταγραφή – παρακολούθηση – καταστολή του «εσωτερικού εχθρού».¹

Είναι μια ακόμα πρόκληση λοιπόν να μετατρέψουμε την «υγειονομική» αυτή τη φορά κρίση, σε πεδίο αμφισβήτησης, αντίστασης και αντιπαράθεσης, κριτικής και αγώνα απέναντι σ' ένα σύστημα που όσο και να ευαγγελίζεται ότι προασπίζει τη ζωή, στην πραγματικότητα είναι αυτό που διαχρονικά σκορπά τον αποκλεισμό και την περιθωριοποίηση, την ανέχεια και τη φτώχεια, τη δυστυχία και την εκμετάλλευση, τη μετανάστευση και την προσφυγιά, τον πόλεμο και το θάνατο.

---

1. Απόσπασμα από την εισήγηση της Συνέλευσης ενάντια στην κρατική καταστολή και για την αλληλεγγύη στις καταλήψεις, για την εκδήλωση – συζήτηση με θέμα: "Η «υγειονομική κρίση» ως τμήμα της ευρύτερης μακροχρόνιας συστημικής κρίσης και η διαρκής «κατάσταση έκτακτης ανάγκης» ως στρατηγική επιλογή της κυριαρχίας. Η επιβολή καραντίνας ως μέτρο κοινωνικού ελέγχου και εκπειθάρχησης και η «επιστροφή στην κανονικότητα» ως η συνεχιζόμενη επέλαση του κράτους, του κεφαλαίου και των αναδιάρθρωτικών τους πολιτικών", που πραγματοποιήθηκε στην κατάληψη κτήματος Πραποπούλου, στις 13/7/2021 στο πλαίσιο στήριξης και αλληλεγγύης των αυτο-οργανωμένων χώρων αντίστασης που βρίσκονται συνεχώς στο στόχαστρο της καταστολής.

Μέρες παράξενες, θαυμάσιες μέρες... : Εμβόλια, Πιστοποιητικά, Ψηφιοποίηση*

*"Άλλωστε, όσο γρήγορα ταξιδεύει ο ιός,
τόσο γρήγορα θα ταξιδέψει και η συνεργασία της διεθνούς
επιστημονικής κοινότητας, που θα φέρει το εμβόλιο και
τη θεραπεία της νόσου."*¹

Έχουμε αναφερθεί στο παρελθόν στην – πανθομολογούμενη άλλωστε – αποδυνάμωση των συστημάτων δημόσιας υγείας, όπως αυτή εξελίσσεται τις τελευταίες δεκαετίες τόσο από τις πολιτικές του νεοφιλελευθερισμού με επενδύσεις στον ιδιωτικό τομέα έναντι του δημόσιου, όσο και από τις πολιτικές λιτότητας που επιβλήθηκαν για το ξεπέρασμα της οικονομικής κρίσης της προηγούμενης δεκαετίας, με απολύσεις, ελλείψεις, περικοπές κλπ.. Δεν μας κάνει λοιπόν εντύπωση, το γεγονός ότι ο λόγος για το ξεπέρασμα της υγειονομικής κρίσης του Covid-19, έθεσε ευθύς εξαρχής τις ελπίδες ξεπεράσματος της στο εμβόλιο. Δεν είναι μόνο η τεχνοκρατική αντίληψη που διακατέχει και ποτίζει μέχρι το κόκκαλο το πολιτικό προσωπικό των καπιταλιστών, ούτε η «βαθιά γνώση» της έλλειψης βιώσιμης (για ποιόν άραγε;), εναλλακτικής πρότασης αντιμετώπισης, όπως θα πουν οι οικονομολόγοι με αφηγήματα τύπου «*There Is No Alternative!*». Δεν είναι μόνο ο φόβος επιβίωσης των κρατών μπροστά σε ένα γενικευμένο κλίμα δυσaréσκειας που επεκτείνεται συνεχώς, ούτε μόνο τα κέρδη για το lobby των φαρμακοβιομηχανιών (big Pharma) τα οποία είναι δεδομένο ότι στην παρούσα συγκυρία είναι τεράστια². Είναι όλα αυτά μαζί κι ακόμα περισσότερα!

Στο σημείο αυτό, να ξεκαθαρίσουμε πως το πεδίο της «συζήτησης»

---

1. Κ. Μητσοτάκης, απόσπασμα από το δεύτερο διάγγελμα της 17^{ης} Μάρτιου 2020.

2. "Το εμβόλιο κοστίζει όσο ένα γεύμα στις πλούσιες χώρες". Απόσπασμα από συνέντευξη που παραχώρησε ο CEO της Pfizer Αλβέρτος Μπουρλά στον Χατζηνικολάου, στις 17/12/2021.

Μέρες παράξενες, θαυμάσιες μέρες... :
Εμβόλια, Πιστοποιητικά, Ψηφιοποίηση

ήταν ναρκοθετημένο εξ αρχής, έτσι ώστε να οξύνεται η ένταση της κοινωνικής πόλωσης και σκόπιμα να κατευθύνεται στο μανιχαϊστικό δίπολο εμβολιασμένοι - αντιεμβολιαστές. Είναι αλήθεια πως κοινωνικά, εκτός από το φόβο για τις επιπτώσεις της ενδεχόμενης νόσησης, καταγράφεται - από σημαντικά πληθυσμιακά κομμάτια - και ο φόβος για πιθανές παρενέργειες, άμεσες ή μακροπρόθεσμες, καθότι είναι γνωστό ότι η διάθεση και κυκλοφορία του εμβολίου στην αγορά, επιταχύνθηκε με διαδικασίες fast track σπάζοντας τα προηγούμενα πρωτόκολλα. Δεν απορρίπτουμε συλλήβδην ούτε κάθε ιατρική πράξη, ούτε τα εμβόλια ή οποιοδήποτε άλλο φάρμακο, όσον αφορά την πιθανή δυνατότητα του να βοηθήσει θετικά στην κατεύθυνση του ξεπεράσματος μιας ασθένειας, ίωσης κλπ.. Η πρόσβαση σε ιατρικά σκευάσματα και ιατρικές υπηρεσίες οφείλει να είναι ελεύθερη και κατά βούληση. Συνειδητά, παρ' όλα αυτά παραμένουμε αντίθετοι ως προς την αναγκαιότητα του μαζικού εμβολιασμού.

Υπάρχει εδώ ένα εξίσου σημαντικό ζήτημα που αφορά στην υποχρεωτικότητα την οποία προωθεί το κράτος και την πίεση που ασκείται με τον αποκλεισμό και τον περιορισμό, με πρόσχημα την προστασία, όσων δεν επιλέγουν να εμβολιαστούν και δεν κατέχουν το πιστοποιητικό εμβολιασμού, το λεγόμενο «green pass».

Σε πρόσφατη παρέμβαση του ο Ιταλός πολιτικός στοχαστής και φιλόσοφος Giorgio Agamben, έθεσε το ζήτημα ως εξής:

"Το πρόβλημα του λεγόμενου «green pass», δεν είναι ένα ιατρικό πρόβλημα αλλά ένα πολιτικό ζήτημα. Οι άνθρωποι πιστεύουν, στην Ιταλία τουλάχιστον, ότι το «green pass» είναι ένα εργαλείο για να εξαναγκάσει τον κόσμο να πάει να εμβολιαστεί. Θεωρώ ότι είναι ακριβώς το αντίθετο. Ο εμβολιασμός προορίζεται για να εξαναγκάσει τους ανθρώπους να αποκτήσουν το ψηφιακό πιστοποιητικό, έτσι ώστε να υποταχθούν μόνοι τους σε έναν γενικευμένο έλεγχο.^{3,4}

3. Η γενίκευση του ελέγχου παίρνει στις μέρες μας μια ολοκληρωτική διάσταση αφού δεν είναι μόνο οι παραδοσιακοί φορείς εξουσίας που ασκούν έλεγχο αλλά ο καθένας και η καθεμία που καλείται να ελέγχει τον διπλανό του. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ο έλεγχος της ταυτότητας παράλληλα με αυτόν του «green pass». *"Είναι οι κοινωνίες του ελέγχου που έρχονται να αντικαταστήσουν τις πειθαρχικές κοινωνίες. Ο «έλεγχος» είναι το όνομα που ο Μπάρουζ πρότεινε για να περιγράψει αυτό το νέο τέρας, που και ο Φουκώ αναγνωρίζει ως το προσεχές μέλλον μας."* Gilles Deleuze, Η κοινωνία του ελέγχου, 2001.

4. Απόσπασμα από τη διαδικτυακή παρέμβαση του G. Agamben, στα πλαίσια του διημέρου εκδηλώσεων/συζητήσεων που διοργανώθηκε από την Πρωτοβουλία ενάντια στο Υγειονομικό Απαρτχάιντ

Προκειμένου να κατανοήσουμε τι είναι πραγματικά το «green pass» και πως άλλαξε όλη την αντίληψη μας για την ελευθερία μας, πρέπει να το περιγράψουμε μέσα από την εννοιολογική κατηγορία που – είναι οικεία στην Ιστορία του Δικαίου – και αποκαλείται “αδειοδοτημένη ελευθερία” (Authorized freedom). Ας πούμε λοιπόν, ότι έχουμε μια κατοχυρωμένη ελευθερία να πάμε σ’ ένα μουσείο, να πάρουμε το τρένο κ.ο.κ. αλλά τώρα πρέπει να είναι κάποιος αδειοδοτημένος για να ασκήσει αυτήν την ελευθερία. Η αδειοδότηση είναι μια ενέργεια, η οποία δεν δίνει νέα δικαιώματα αλλά επιτρέπει την άσκηση και την εφαρμογή των ήδη υπάρχοντων δικαιωμάτων. [...] Αυτό που είναι απίστευτο είναι ότι όσοι έχουν το ψηφιακό πιστοποιητικό θεωρούν ότι αυτή τη στιγμή είναι ελεύθεροι να ασκούν την ελευθερία τους, ενώ μια αδειοδοτημένη ελευθερία είναι μία μη-ελευθερία γιατί αφού έχει αδειοδοτηθεί, ανά πάσα στιγμή μπορεί αυτή η αδειοδότηση να αποσυρθεί.”⁵

Οδεύουμε λοιπόν, σε μια κοινωνία όπου ο έλεγχος δεν είναι το μέσο αλλά ο σκοπός, ο οποίος επιτυγχάνεται με τη βοήθεια ενός δυαδικού κράτους:

*“Τι είναι όμως το δυαδικό κράτος; Το δυαδικό κράτος είναι ένα είδος κράτους όπου η διακυβέρνηση ασκείται μέσα από τη συνεργασία δύο κρατών. Το ένα είναι το έννομο κράτος που διέπεται από νόμους, αλλά δίπλα του είναι ένα άλλο κράτος που λειτουργεί με μη-νόμιμες διαδικασίες, όπου άλλοι εταίροι / παράγοντες, οι οποίοι δεν είναι αυτοί που περιγράφονται στο Σύμβαση, αλλά κάποιοι άλλοι εξωτερικοί φορείς εξουσίας που ασκούν διακυβέρνηση”.*⁶

Ένα κινέζικο γνωμικό λέει: «την κατάρα μου να έχεις, να ζήσεις σε ενδιαφέροντες καιρούς». Αν μη τι άλλο, ζούμε σε ενδιαφέροντες καιρούς. Σε καιρούς που αυτοί που ασχολούνται με τις επιστήμες της ζωής καθορίζουν και το πεδίο της νοηματοδότησης της⁷, καθιστώντας την

στις 26 & 27 Νοεμβρίου στο Αυτοδιαχειριζόμενο Κυλικείο Νομικής, με τίτλο: “Οι εξαιρέσεις και οι μορφές αντίστασης που παράγει η παρούσα κατάσταση έκτακτης ανάγκης”.

5. Ο.π.

6. Ο.π.

7. “Οτιδήποτε είχε και εξακολουθεί να έχει νόημα για την κοινωνική οργάνωση των ζώων μας οφεί-

Μέρες παράξενες, θαυμάσιες μέρες... :
Εμβόλια, Πιστοποιητικά, Ψηφιοποίηση

ιατρική γνώση σε εργαλείο διακυβέρνησης και την ιατρική εφαρμογή σε μηχανισμό πειθάρχησης, καταστολής και ελέγχου που από μία θέση «αυθεντίας» και άρα ισχύος, δεν κάνουν μόνο εκκλήσεις, αλλά παίρνουν ξεκάθαρες θέσεις γύρω από μία σειρά ζητημάτων που αφορούν τη διαχείριση του πληθυσμού, όπως την πρόσβαση στην εκπαίδευση και την εργασία, την επικοινωνία και τη συναναστροφή με άλλους/ες, την αυτοδιάθεση του σώματος. Εντός αυτής της συνθήκης, έχει επίσης σημασία να δούμε πως το κέντρο βάρους έχει πλέον μετατοπιστεί από την αντιμετώπιση στην πρόληψη (είμαστε όλοι εν δυνάμει φορείς του ιού) και πως η υγεία δεν θεωρείται πλέον ευθύνη του κράτους αλλά καθήκον του ατόμου, εξού και οι εκκλήσεις περί «ατομικής ευθύνης»⁸. Συνεπώς, ο λόγος περί προστασίας της ζωής που εκφέρουν τα επιτελεία της διακυβέρνησης μοιάζει ολοένα και πιο προσχηματικός, αλλά και υποκριτικός⁹, ενώ αν κάτι γίνεται σαφές αυτό είναι το γεγονός ότι τα μέτρα και οι πολιτικές αποφάσεις δεν αφορούν αποκλειστικά και μόνο τον κορονοϊό αλλά αντιθέτως ευρύτερες αναδιαρθρώσεις του κράτους και του κεφαλαίου.

Σε αυτό το σημείο, θα μπορούσε εύλογα να αντιτείνει κανείς ότι την περίοδο της καραντίνας, η καπιταλιστική μηχανή μπήκε σε αναστολή και ως εκ τούτου, ότι ο κορονοϊός έφερε χασούρα στο κεφάλαιο¹⁰ και απο-

λει να διέλθει μέσα από μια νέα ερμηνευτική των συμπτωμάτων και των κλινικών μας εικόνων. Αυτή η χυδαία αναγωγή του κοινωνικού και πολιτικού νοήματος στα πιο απόκρυφα βιολογικά μεγέθη δεν συνιστά προφανώς καινοτομία, αλλά ενσαρκώνει την ουσία της βιοπολιτικής. Αυτό που αναδεικνύεται μέσα από την κανονικοποίηση της επιτήρησης και των περιοριστικών μέτρων είναι το ζήτημα της προβληματοποίησης και διαχείρισης του βιολογικού μας υποβάθρου. Το πώς τα βιολογικά μας μεγέθη (επανα)φορτίζονται νοηματικά και πως συγκροτούνται ως αντικείμενα κρατικής διαχείρισης, τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο, τόσο ως ατομικό-πολιτική του ανθρώπινου σώματος όσο και ως βιοπολιτική του πληθυσμού, κατά την διάκριση που προτείνει ο Foucault.” Χρήστος Φιλιππίδης, «Είμαστε σε πόλεμο με έναν αόρατο εχθρό» | Πανδημία, βιοπολιτική και αντιεξέγερση, 2020.

8. Τον Δεκέμβρη του 2020 σε κείμενο μας γράφαμε: “*Η νέα κοινωνικότητα της οποίας μας θέλουν υπεύθυνους κοινωνούς, βασίζεται σε ένα νέο συμβόλαιο που θέλουν να συνάψουμε με το κράτος. Αυτό επιδιώκουν να συμβεί εξαναγκάζοντας μας, με τα νέα μέτρα, να παραδεχτούμε την προσωπική μας υπευθυνότητα, έτσι ώστε τώρα που αυξάνονται οι ασθενείς και οι νεκροί, να θεωρούμε τους εαυτούς μας υπεύθυνους γι’ αυτήν την κρίση, απαλλάσσοντας, ταυτόχρονα, τους πραγματικούς υπαίτιους των θανάτων από την ευθύνη τους.”* <https://setroxiasyngrousis.espinblogs.net/2021/01/02/o-koronoios-einai-o-ios-o-kapitalismos-einai-i-pandimia/>

9. Τι να πρώτο-θυμηθούμε; Την απαγόρευση της νυχτερινής κυκλοφορίας; Την άρση των μέτρων προστασίας το καλοκαίρι του '20 προκειμένου δουλέψει η τουριστική βιομηχανία; Την εντατικοποίηση της εργασίας στον κλάδο των ταχυμεταφορών την περίοδο της καραντίνας; Τη ψήφιση του εργασιακού νομοσχεδίου του Χατζηδάκη εν μέσω απαγορεύσεων των συναθροίσεων και τους εργοδοτικούς τραμπουκισμούς που θα ακολουθούσαν (πχ. e-food);

10. *Πράγματι ιδιαίτερα κερδοφόρα τμήματα του καπιταλισμού υπόκεινται σοβαρές ζημιές. Αλλά αυτό δε συνέβαινε και με κάθε “δημιουργική καταστροφή” ενός πολέμου, με κάθε βιομηχανική επα-*

τέλεσε απειλή για το κράτος¹¹. Και συνακόλουθα, πως το κράτος και το κεφάλαιο μας θέλουν ζωντανούς, υγιείς και παραγωγικούς. Όλα αυτά ισχύουν σε έναν κάποιο βαθμό και μέχρι ενός σημείου. Σε καιρούς «ειρήνης», ομαλότητας και σταθερότητας, τα κράτη εγγυώνται τη συνέχιση της κοινωνικής αναπαραγωγής της ανθρώπινης ζωής. Τι γίνεται όμως σε περίπτωση «πολέμου»; Οι παγκόσμιοι πόλεμοι του προηγούμενου αιώνα, όπως και κάθε πόλεμος άλλωστε, μας έχουν δώσει εδώ και καιρό την απάντηση: *"Κρέας για τα κανόνια!"*. Ας το πούμε ξεκάθαρα λοιπόν. Οι νεκροί αυτού του «πολέμου» είναι δικοί μας, νεκροί της τάξης μας· της τάξης των καταπιεσμένων. Όσο για τους καπιταλιστές, οι εκτιμήσεις μας δεν διαφέρουν. Εδώ μοναδικό κριτήριο είναι το κέρδος. Όταν οι δείκτες κερδοφορίας πέφτουν, ό,τι βαραίνει περισσεύει. Είναι σαφές – και ιστορικά αποδεδειγμένο – πως κανένας αφέντης ποτέ και πουθενά, δεν έκανε όρκους και πράξεις αιώνιας φροντίδας των υπηκόων του, εκτός βέβαια όταν αφορά τη μοιρασιά του κόσμου και την αύξηση των κερδών του. Ποιός «ορκίζεται» λοιπόν, πως αυτός που αποφασίζει την αναστολή της εργασίας δεν είναι και αυτός που την εκβιάζει; Κι ακόμα παραπέρα, πως μας θέλει «ευέλκτους», «έφεδρους», ζητιάνους επιδομάτων έτοιμους και έτοιμες να δεχτούμε με «ανακούφιση» τις νέες μορφές εργασιακής αλλοτρίωσης δουλεύοντας από το σπίτι; Ας μην έχουμε αυταπάτες λοιπόν. Δεν έχουμε να περιμένουμε και δε θα ζητήσουμε εγγυήσεις από τους αφέντες αυτού του κόσμου.

Είναι πολλά τα γεγονότα που ξεδιπλώνονται με σαφή ολοκληρωτική διάθεση και κλιμάκωση και απέναντι σε αυτή τη νέα και άκρως ιστοπεδωτική συνθήκη, έχουμε να χάσουμε πολλά. Στην πράξη, η κήρυ-

νάσταση; Τα ίδια τα ιερατεία της χρηματοπιστωτικής αγοράς εξέφραζαν την ολοένα και αυξανόμενη ανησυχία τους για μια οικονομία φουσκωμένη όσο δεν πάει άλλο τα τελευταία χρόνια. Κανείς δε μνημονεύει τα εκτροφεία αλόγων ή τα εργοστάσια και τα μηχανουργεία των ατμομηχανών, τα οποία εξόντωσε ο μαύρος χρυσός. Με την εξόρυξη δεδομένων να είναι ο μαύρος χρυσός του 21^{ου} αιώνα, την τεχνολογία 5G και το συνδεδεμένο με αυτή Internet of things να αποτελούν μια βιομηχανική επανάσταση από μόνα τους, ο καπιταλισμός δεν θα θυσιάσει λεπτό από την ξέφρενη πορεία του για να θρηνήσει το Airbnb, ή τον κλάδο του πολιτισμού και του επισιτισμού με την υφιστάμενη μέχρι τώρα λειτουργία τους." Χωρίς κανόνα 01, Υγειονομική απειλή ή Πραξικόπημα;, 12/2020.

11. Το Μάιο του 2020, γράφαμε: *"Το σύστημα και οι ιδεολογικοί του μηχανισμοί (Ακαδημαϊκοί, Διανοούμενοι, Επιστήμονες, Επιτροπές, Μ.Μ.Ε., Νομοθέτες, Συμβούλια, Think tanks κλπ.) απεργάζονται ιδεολογήματα γύρω από τα οποία μας καλούν να συστρατευτούμε. Κάποια από αυτά θα αποδειχθούν παροδικά και αναλώσιμα, άλλα θα ανακυκλώνονται περισσότερο ή λιγότερο, ενώ κάποια θα σφραγίσουν κυριολεκτικά την εποχή τους (Αντικομμουνισμός, Τρομούστερια). Το μοτίβο δεν είναι καινούργιο. Το ζήσαμε πρόσφατα άλλωστε κι έχουμε μνήμη. Το zerpelin της FRONTEX, που εποπτεύει στο Αιγαίο μας πάει ακόμα πιο πίσω, ο «Μεγάλος Αδερφός», το δόγμα του «Σοκ», η συνεχής επαναφορά της «Έκτακτης ανάγκης» που μετατρέπει την εξαίρεση σε κανόνα." Σε τροχιά αντιπληροφόρησης, Έντυπο δρόμου, τεύχος 2.*

Μέρες παράξενες, θαυμάσιες μέρες... :
Εμβόλια, Πιστοποιητικά, Ψηφιοποίηση

Ξη της πανδημίας αποτέλεσε το «γεγονός νούμερο μηδέν», τη «μεγάλη επανεκκίνηση», για μία σειρά από βίαιους μετασχηματισμούς, τόσο στις κυρίαρχες ιδεολογίες, όσο και στα ίδια τα κράτη και τον καπιταλισμό, με τον πιο «αναίμακτο» τρόπο. Ένα γιγαντιαίο project διαχωρισμού των «από τα κάτω» σε κατόχους πιστοποιητικών εμβολιασμού και μη, υποτίμησης της εργασίας και της αναπαραγωγής και εν τέλει φτωχοποίησης. Πρόσφατο παράδειγμα, αποτελεί η αύξηση του κόστους ζωής μέσω των ανατιμήσεων σε βασικά αγαθά (ψωμί, ενέργεια κλπ.). Κατά τ' άλλα, φταίει η χαμηλή εμβολιαστική κάλυψη και οι «ψεκασμένοι» αυτού του τόπου.

Και τώρα, τι;

*"Μια ατμόσφαιρα βαριά,
αδιαφανής και πνιγηρή έχει απλωθεί πάνω στη χώρα,
οι άνθρωποι είναι θλιμμένοι και ανικανοποίητοι, και, ωστόσο,
είναι διατεθειμένοι να υποστούν οτιδήποτε
χωρίς να διαμαρτύρονται και χωρίς να εκπλήσσονται.
Είναι η χαρακτηριστική κατάσταση των περιόδων τυραννίας.
Η γενικευμένη δυσaréσκεια, που οι επιφανειακοί παρατηρητές
εκλαμβάνουν σαν σημάδι ευθραυστότητας της εξουσίας,
στην πραγματικότητα σημαίνει το εντελώς αντίθετο.
Μια δυσaréσκεια υπόκωφη και διάχυτη είναι συμβατή
με μια σχεδόν άνευ όρων υποταγή για δεκάδες χρόνια:
όταν το αίσθημα της δυστυχίας ενώνεται, όπως συμβαίνει σήμερα,
με την απουσία ελπίδας, οι άνθρωποι υπακούουν μέχρις ότου
ένα εξωτερικό χτύπημα έρθει για να αποκαταστήσει την ελπίδα τους."*

Simone Weil, 1940

Και τώρα, τι;

Έχουν περάσει σχεδόν δύο χρόνια από τη στιγμή που ο κορονοϊός εισέβαλε στις ζωές μας. Δύο χρόνια, που η καθημερινότητα μας περισσότερο θυμίζει σκηνικό δυστοπικής ταινίας. Κι όμως, ξυπνάμε, κοιμόμαστε, ξαναξυπνάμε, μπλέκουμε στα γρανάζια αυτής της γερασμένης πόλης – με τους καταναγκασμούς, τους κατακερματισμένους χρόνους και τους περιορισμούς που προστίθενται συνεχώς ο ένας πάνω στον άλλο – και συνειδητοποιούμε ξανά και ξανά ότι δεν πρόκειται ούτε για όνειρο, ούτε για εφιάλτη: είναι η πραγματική ζωή, η ζωή που αγκομαχά, βαριανασαίνει και στριμώνχεται, η ζωή που απεγκλωβίζεται, εφευρίσκει και θριαμβεύει, η ζωή μας.

Δεν είμαστε μοιρολάτρες, αλλά ούτε και βολонταριστές. Αυτό σημαίνει ότι, αφενός δεν θα καθίσουμε να κλαίμε την μοίρα μας, ενώ συγχρόνως αντιλαμβανόμαστε – όσο περνάει ο καιρός ακόμα πιο καλά – ότι η επιστροφή στην κανονικότητα της αμέσως προηγούμενης περιόδου φαντάζει ένα σενάριο που συνεχώς απομακρύνεται, χωρίς να σημαίνει ότι θα το θέλαμε κιόλας... Αφετέρου, οι αντιστάσεις μας – σε έναν κόσμο, που αλλάζει συνεχώς, κινούμενος με ιλιγγιώδεις ταχύτητες, διαμορφώνοντας μια νέα ολότελα δυστοπική συνθήκη, μία νέα ψηφιακή πραγματικότητα – φαίνεται να αδυνατούν, προς το παρόν, να πραγματοποιήσουν εκείνο το ποιοτικό άλμα που θα μας βγάλει μπροστά στο κυνήγι της *Ουτοπίας*, όσο και να την *"απαιτούν οι μικρές μας ορδές"*...

Αυτό δεν σημαίνει ότι χάσαμε τον πόλεμο, δεν ήρθε ακόμα το «*Τέλος τη Ιστορίας*» και δεν πρόκειται ποτέ να έρθει, έτσι όπως βιάστηκαν να πιστέψουν κάποιοι. Είναι όμως σίγουρα το τέλος ενός κόσμου¹...

1. Παραθέτουμε ένα τελευταίο απόσπασμα σαν επίλογο για το χρόνο που φεύγει και γι' αυτόν που έρχεται:

*Για το χρόνο που έρχεται,
23/11/2020*

"Αυτό που σίγουρα συμβαίνει σήμερα σε πλανητική κλίμακα είναι σίγουρα το τέλος ενός κόσμου. Όχι όμως – όπως το εννοούν εκείνοι που προσπαθούν να τον κυβερνήσουν σύμφωνα με τα συμφέροντά τους – με την έννοια της μετάβασης σ' έναν κόσμο περισσότερο σύμφωνο με τις νέες ανάγκες της ανθρωπίνης συνεργασίας. Τελειώνει η εποχή των αστικών δημοκρατιών, με τα δικαιώματά τους, τα συντάγματά τους και τα κοινοβούλιά τους, πέρα όμως απ' το νομικό κέλυφος, που σίγουρα δεν είναι ασήμαντο, φτάνει στο τέλος του, πρώτα απ' όλα, ο κόσμος που ξεκίνησε με τη βιομηχανική επανάσταση και αναπτύχθηκε με τους δύο – ή τρεις – παγκόσμιους πολέμους και με τους ολοκληρωτισμούς – τυραννικούς ή δημοκρατικούς – που τους συνόδευσαν.

Μια τοποθέτηση για τη συγκυρία που διανύουμε:
Δεκέμβριος 2020 – Δεκέμβριος 2021

Θα πορευτούμε βήμα – βήμα, ο ένας δίπλα στην άλλη, κρατώντας στα χέρια, τα πολύτιμα εργαλεία της αμφισβήτησης και της κριτικής σκέψης – που θα μας ανοίξουν τους δρόμους του αύριο – και στην καρδιά, μια υπόσχεση – διαλέγοντας την πλευρά της αντίστασης – στον κοινωνικό και ταξικό πόλεμο που μαινεται:

Θα τα πούμε ξανά, στα οδοφράγματα!

We will meet again at the Barricades!

*Αναρχική / Αντιεξουσιαστική συλλογικότητα
Σε τροχιά σύγκρουσης*

Δεκέμβριος 2021

Εάν οι αρχές και οι εξουσίες που κυβερνούν τον κόσμο θεώρησαν ότι πρέπει να καταφύγουν σε μέτρα και μηχανισμούς τόσο ακραία όσο η βιοασφάλεια και η υγειονομική τρομοκρατία, που τα επέβαλαν παντού και χωρίς επιφυλάξεις, αλλά απειλούν τώρα να ξεφύγουν απ' τον έλεγχο τους, αυτό έγινε επειδή φοβήθηκαν, σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, ότι δεν είχαν άλλη επιλογή προκειμένου να επιβιώσουν. Και εάν οι άνθρωποι αποδέχτηκαν τα δεσποτικά μέτρα και τους πρωτοφανείς περιορισμούς στους οποίους υποβλήθηκαν χωρίς καμία εγγύηση, αυτό δεν έγινε μόνο απ' το φόβο της πανδημίας, αλλά κατά πάσα πιθανότητα επειδή γνώριζαν περισσότερο ή λιγότερο ασυνείδητα, ότι ο κόσμος στον οποίο ζούσαν μέχρι τότε δεν μπορούσε να συνεχιστεί, ήταν πάρα πολύ άδικος και απάνθρωπος. Είναι αυτονόητο ότι οι κυβερνήσεις ετοιμάζουν έναν κόσμο ακόμα πιο απάνθρωπο, ακόμα πιο άδικο, αλλά σε κάθε περίπτωση, και η μία πλευρά και η άλλη προαισθάνθηκαν ότι ο πρώην κόσμος – όπως αρχίζουμε τώρα να τον αποκαλούμε – δεν μπορούσε να συνεχιστεί. Υπάρχει σίγουρα εδώ, όπως και σε κάθε σκοτεινό προαίσθημα, ένα θρησκευτικό στοιχείο. Η υγεία (salute) έχει αντικαταστήσει τη σωτηρία (salvezza), η βιολογική ζωή έχει πάρει τη θέση της αιώνιας ζωής, και η Εκκλησία, συνηθισμένη εδώ και καιρό να συμβιβάζεται με τις κοσμικές απαιτήσεις, έχει συγκατατεθεί περισσότερο ή λιγότερο ρητά σε αυτήν την αντικατάσταση.

Ας μη λυπόμαστε γι' αυτόν τον κόσμο που τελειώνει, ας μην έχουμε καμία νοσταλγία για την ιδέα του ανθρώπινου και του θεϊκού που τα αδυσώπητα κύματα του χρόνου σβήνουν σαν ένα πρόσωπο από άμμο στην ακτή της ιστορίας. Με την ίδια αποφασιστικότητα όμως, ας απορρίψουμε τη γυμνή ζωή, βουβή και χωρίς πρόσωπο, και τη θρησκεία της υγείας που μας προτείνουν οι κυβερνήσεις. Ας μην αναμένουμε ούτε ένα νέο θεό ούτε ένα νέο άνθρωπο – ας αναζητήσουμε καλύτερα, εδώ και τώρα, μέσα στα ερείπια που μας περιβάλλουν, μια ταπεινή, απλούστερη μορφή ζωής, που δεν είναι ένας αντικατοπτρισμός, διότι έχουμε ανάμνηση και εμπειρία της, ακόμα κι αν, μέσα μας και έξω από εμάς, οι αντίπαλες δυνάμεις την απωθούν διαρκώς στη λήθη.”

Giorgio Agamben, Πού βρισκόμαστε;, 2020

Παράρτημα

Δύο απαραίτητες διευκρινίσεις:

Ο κορονοϊός είναι ο ιός - Ο καπιταλισμός είναι η πανδημία!

Δύο απαραίτητες διευκρινίσεις :
Ο κορονοϊός είναι ο ιός,
ο καπιταλισμός είναι η πανδημία!

Τους τελευταίους μήνες τα μέτρα και οι κρατικές και οικονομικές πολιτικές διαχείρισης της πανδημίας, επικαθορίζουν κάθε πτυχή της ζωής και ταυτόχρονα νομιμοποιούν ένα ευρύ φάσμα αστυνομικών και στρατιωτικών μεθόδων επιτήρησης και ελέγχου ολόκληρών πληθυσμών. Για άλλη μια φορά «καλούμαστε» να συμμορφωθούμε στον περιορισμό κάθε έκφανσης της κοινωνικής ζωής. Υπό την απειλή του φόβου της εξάπλωσης του ιού, η «δημόσια υγεία» και ασφάλεια συνεχίζουν να αποτελούν τις ύψιστες κρατικές επιδιώξεις για τη βίαιη απόσπαση της κοινωνικής συναίνεσης και ειρήνης. Πώς αλλιώς να εξηγήσουμε τη ζοφερή εικόνα των μητροπόλεων με τους χιλιάδες ελέγχους σε κάθε σταυροδρόμι και πιο πρόσφατα, τους 4.000 μπάτσους σε γη και ουρανό την 17^η Νοέμβρη και την 6^η Δεκέμβρη; Πράγματι, βρισκόμαστε σε πόλεμο μόνο που ο εχθρός δεν είναι αόρατος αλλά παραμονεύει σε κάθε γωνία. Είναι η νέα κανονικότητα, το καθεστώς έκτακτης ανάγκης που ήρθε για να μείνει. Είναι η ποιοτική και ποσοτική αναβάθμιση της καταστολής (καραντίνα), η δημιουργία και επιβολή του φόβου (ΜΜΕ), η διαστολή του ορισμού του παραβάτη, η περιθωριοποίηση και η ποινική αντιμετώπιση όχι μόνο ολόκληρων κοινωνικών ομάδων (πχ. Μετανάστες) όπως συνέβαινε μέχρι τώρα, αλλά η γενίκευση της κατάστασης εξαίρεσης σε ολόκληρο τον πληθυσμό. Είναι η επίκληση στην εθνική ενότητα που μαζί με τα παραπάνω, συμβάλλουν στην ισχυροποίηση του κράτους και των ελεγκτικών μηχανισμών του.

Απέναντι μας έχουμε ένα κράτος που με αφορμή τον Covid-19, επιβάλλει ένα καθεστώς ανελευθερίας και απαγορεύσεων και κυβερνά με ανακοινώσεις και διατάγματα στρατιωτικού τύπου. Η επιλογή της απαγόρευσης κάθε συγκέντρωσης άνω των 4 ατόμων για την 17^η Νοέμβρη

Δύο απαραίτητες διευκρινίσεις :
Ο κορονοϊός είναι ο ιός, ο καπιταλισμός είναι η πανδημία!

και την 6^η Δεκέμβρη σε ολόκληρη την επικράτεια, ο αστυνομοκρατούμενος δημόσιος χώρος και η καταστολή κάθε δράσης εναντίωσης σε αυτή τη δυστοπική συνθήκη, οι ζοφερές συνθήκες διαβίωσης στις φυλακές και τα κλειστά κέντρα κράτησης μεταναστών, φανερώνουν τα πραγματικά διακυβεύματα πίσω από την κρατική διαχείριση και τη νέα κανονικότητα που προσπαθούν να επιβάλλουν.

Ενάντια στην κρατική διαχείριση του Covid-19: ζωή, όχι επιβίωση!

Την αυξανόμενη καταστολή, με τη μορφή προστίμων και απαγορεύσεων, συλλήψεων και τραμπουκισμών, που στενεύουν ολοένα τα περιθώρια οποιασδήποτε ελεύθερης μετακίνησης ή συνάθροισης, ακολουθεί η καταϊγιστική ροή ειδήσεων με τα «αρνητικά ρεκόρ» κρουσμάτων και θανάτων. Οι καθημερινές συνεντεύξεις ειδικών διαχείρισης κρίσεων, λοιμωξιολόγων και επιδημιολόγων, τα συνεχή ρεπορτάζ από Μ.Ε.Θ. και το κυρίαρχο πλέον, θέμα της αποτελεσματικότητας των εμβολίων, υποβαθμίζουν τη ζωή σ' ένα αμιγώς βιολογικό επίπεδο. Κυρίαρχο μέλημα στα δελτία των 8, αναδεικνύεται η επιβίωση του ανθρώπινου πληθυσμού, δηλαδή η αποκλειστική συνέχιση των βιολογικών μας λειτουργιών. Ταυτόχρονα, η ζωή απεκδύεται από κάθε πνευματικό χαρακτηριστικό της και προβάλλει αποστερημένη μιας σειράς βασικών ανθρωπίνων αναγκών, όπως αυτή της επαφής και της κοινωνικοποίησης, της ελευθερίας κίνησης και σκέψης!

Παράλληλα, το κράτος μεθοδευμένα αποκρύπτει πως ο πραγματικός υπεύθυνος τόσο για τη γέννηση όσο και για την ταχεία εξάπλωση του ιού είναι ο ίδιος ο καπιταλιστικός κόσμος, που αντιμετωπίζει το φυσικό κόσμο ως πηγή ανάπτυξης κι εκμετάλλευσης και οι κατά τόπους κρατικές πολιτικές ανισότητας και φτωχοποίησης. Πολιτικές που επιδιώκουν να αποκρύψουν τις ευθύνες τους για την παράλυση του δημόσιου συστήματος υγείας προς όφελος του ιδιωτικού και μεταθέτουν τις ευθύνες στις πλάτες των υπηκόων, επιστρατεύοντας το ιδεολόγημα της ατομικής ευθύνης για την αντιμετώπιση της ασθένειας. Η κρατική διαχείριση των κυλιόμενων lockdown και της καραντίνας, επιχειρεί να με-

ταφέρει την ευθύνη σε αυτούς/ες που είναι στην ουσία και οι πιο απροστάτευτοι και εκτεθειμένοι, όλες και όλους αυτούς που καθημερινά είναι αναγκασμένοι, προκειμένου να ζήσουν, να δίνουν το “παρών” στα σύγχρονα κάτεργα της μισθωτής σκλαβιάς. Για τους πλεονάζοντες πληθυσμούς ανέργων, ντόπιων / μεταναστών ούτε λόγος... Αυτοί, οφείλουν να προσαρμοστούν στις επιταγές των κυρίαρχων περνώντας κάτω από εξοντωτικές συνθήκες, εναλλακτικά βρίσκονται κυριολεκτικά αντιμέτωποι με το φάσμα του αφανισμού τους...

Ταυτόχρονα, τα οικονομικά μέτρα που εξαγγέλλουν, καταπατούν τον πυρήνα των βασικότερων κοινωνικών κεκτημένων και τα δέχθεν έκτακτα μέτρα περιορισμού, καταστολής και αστυνομοκρατίας, θα γίνουν η «νέα αντί-κοινωνικότητα». Ο πόλεμος που ευαγγελίζονται ότι μόλις τώρα ξεκίνησε, δεν είναι παρά το βάθεμα των σχέσεων εκμετάλλευσης στις πλάτες των φτωχότερων κοινωνικών στρωμάτων.

**Αν δεν αντισταθούμε σε κάθε γειτονιά,
θα βγαίνουμε απ’ το σπίτι μόνο για δουλειά...**

Αυτό που δεν γίνεται, ίσως, σε πρώτο χρόνο αντιληπτό είναι – αντίθετα σε όσους/ες πιστεύουν πως ζουν ένα κακό όνειρο – ότι η νέα κανονικότητα έχει έρθει για να μείνει. Έτσι, τη στιγμή που οι ζωές μας “μπαίνουν στον πάγο” (ενώ η καπιταλιστική μηχανή συνεχίζει να δουλεύει με τηλεργασία - τηλεκπαίδευση - ηλεκτρονικό εμπόριο), τα κράτη και οι καπιταλιστές συνεχίζουν να προωθούν όλες εκείνες τις μεταρρυθμίσεις που κρίνονται αναγκαίες για τη διαίωνιση της κυριαρχίας τους αλλά και για την αναδιάρθρωση της οικονομίας (αντεργατικά νομοσχέδια, νομοσχέδιο για την παιδεία, νομοσχέδιο για το περιβάλλον και τις διαδηλώσεις). Παράλληλα, η διαρκώς αυξανόμενη επιτήρηση των κινήσεων μας και η τιμωρία των κατά την κρίση μπάτσων «παραβατών», διευρύνουν τη συνθήκη της παραδοσιακής μορφής εγκλεισμού, η οποία καταλαμβάνει πλέον τις πόλεις, απ’ άκρη σ’ άκρη, την κάθε γειτονιά, μετατρέποντας τις σε “μοντέρνες φυλακές”. Η νέα κοινωνικότητα της οποίας μας θέλουν υπεύθυνους κοινωνούς, βασίζεται σε ένα νέο κοινωνικό συμβόλαιο που θέλουν να συνάψουμε με το κράτος. Αυτό επιδιώκουν να συμ-

Δύο απαραίτητες διευκρινίσεις :
Ο κορονοϊός είναι ο ιός, ο καπιταλισμός είναι η πανδημία!

βεί εξαναγκάζοντάς μας, με τα νέα μέτρα, να παραδεχτούμε την προσωπική μας υπευθυνότητα, έτσι ώστε τώρα που αυξάνονται οι ασθενείς και νεκροί (που είναι κυρίως κομμάτια της δικής μας τάξης, αυτής των καταπιεσμένων), να θεωρούμε τους εαυτούς μας υπεύθυνους γι' αυτή την κρίση, απαλλάσσοντας, ταυτόχρονα, τους πραγματικούς υπαίτιους των θανάτων, από την ευθύνη τους.

Στον δρόμο να εξαπλώσουμε τον ιό της αντίστασης και της εξέγερσης!

Το κράτος δεν ανακάλυψε την Αμερική. Η ιδεολογική προπαγάνδα του, εγκαινιάζει μια νέα πραγματικότητα όπου αντίστοιχες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης θα χρησιμοποιούνται για μεγαλύτερο κοινωνικό έλεγχο. Ο κορονοϊός αποτελεί ένα θαυμάσιο πείραμα για το ποιες μεθόδους θα χρησιμοποιήσουν τα καπιταλιστικά κράτη για τη διέξοδο και διάσωση οικονομιών σε ύφεση και κατάρρευση. Οι σημερινές στρατηγικές αποτελούν μελλοντικές διεξόδους του κεφαλαίου για την περαιτέρω εποίκιση όλο και περισσότερων πτυχών της ζωής μας. Σ' αυτό το πλαίσιο τα αποτελέσματα της πανδημίας σε οικονομικό επίπεδο θα γίνουν οι αφορμές για περαιτέρω οικονομική αφαιμάξη και εκμετάλλευση, φυσικά για τα φτωχότερα κοινωνικά κομμάτια, που θα κληθούν μελλοντικά να ξαναχατίσουν τα ερείπια της κυριαρχίας.

Ο δικός μας πόλεμος, ο αγώνας για ζωή είναι αποκλειστικά υπόθεση των καταπιεσμένων αυτού του κόσμου. Την ώρα που εγκαινιάζεται μια νέα εποχή θυσιών για τους εκμεταλλευόμενους, την ώρα που οι κυρίαρχοι προστάζουν για ολοκληρωτική υποταγή, να εμπιστευτούμε ξανά την κοινωνική και συλλογική συνείδηση. Η αλληλεγγύη δεν στηρίζεται στις κενές εκκλήσεις για ατομική ευθύνη και ατομικά μέτρα προστασίας, παρά βασίζεται στη δύναμη της συλλογικής αυτοπροστασίας που ουδεμία σχέση έχει με τον ακροδεξιό βόθρο των «ψεκασμένων». Το νέο διευρυμένο καθεστώς εξαίρεσης που θα ακολουθήσει, έρχεται για να προστατέψει τα συμφέροντα πολυεθνικών, αφεντικών και ιδιοκτητών και για να αλώσει τις ζωές και την υγεία των από τα κάτω. Αυτό το καθεστώς προσπαθούν να νομιμοποιήσουν με τα μέτρα που απαγορεύουν

κάθε παρέμβαση στο δημόσιο πεδίο, που αποστερούν κάθε δυνατότητα αυτοκαθορισμού των σωμάτων μας. Να μη συνηθίσουμε στο θάνατο που υπόσχεται μια οικονομία πολέμου, με την οποία δεν έχουμε κανένα κοινό συμφέρον.

*Αναρχική / Αντιεξουσιαστική συλλογικότητα
Σε τροχιά σύγκρουσης*

Δεκέμβριος 2020

Η παρούσα έκδοση, **"Μια τοποθέτηση για τη συγκυρία που διανύουμε: Δεκέμβριος 2020 – Δεκέμβριος 2021"**, τυπώθηκε από την αναρχική εκτυπωτική δομή Pycro Nero, το Φλεβάρη του 2022.

"Είναι πολλά τα γεγονότα που ξεδιπλώνονται με σαφή ολοκληρωτική διάθεση και κλιμάκωση και απέναντι σε αυτή τη νέα και άκρως ισοπεδωτική συνθήκη, έχουμε να χάσουμε πολλά. Στην πράξη η κήρυξη της πανδημίας αποτέλεσε το «γεγονός νούμερο μηδέν», τη «μεγάλη επανεκκίνηση», για μία σειρά από βίαιους μετασχηματισμούς, τόσο στις κυρίαρχες ιδεολογίες, όσο και στα ίδια τα κράτη και τον καπιταλισμό, με τον πιο «αναίμακτο» τρόπο. Ένα γιγαντιαίο project διαχωρισμού των «από τα κάτω» σε κατόχους πιστοποιητικών εμβολιασμού και μη, υποτίμησης της εργασίας και της αναπαραγωγής και εν τέλει φτωχοποίησης. [..]

Αυτό δεν σημαίνει ότι χάσαμε τον πόλεμο, δεν ήρθε ακόμα το «Τέλος τη Ιστορίας» - και δεν πρόκειται ποτέ να έρθει, έτσι όπως βιάστηκαν να πιστέψουν κάποιοι - είναι όμως σίγουρα το τέλος ενός κόσμου..."